

Saap. 15/3 '37.

K e r t o m u s

virkamatkasta , jonka allekirjoittanut J. Voionmaa Muinaistieteellisen Toimikunnan määräyksestä 13-14 .VIII.36 teki Vesilahden Pörölän kylän O.Silvon talon maalla olevalle löytöpaikalle .

KM.10390,10409,2 karttaliitettä ja valokuvat KM. 10840-10845.

Aamulehdestä Tampereelta ilmoitettiin 9.8.36. Kansallismuseoon ,että lehden toimitukseen oli tuotu Vesilahden Pörölän kylästä O. Silvon talon maalta löydettyjä miekkain katkelmia .Nämä sekä muut talossa tallessa olleet löydön esineet tulivat Kansallismuseoon 11.8. (päiväk. 10390).Ne olivat 6 miekan katkelmaa ja yksi keihäänkärki.

Esineiden löytöpaikat olivat Vesilahden Pörölän kylässä olevan O. Silvon talon omistamassa "Saarenmaassa".Paikan entinen nimi on sen entisen omistajan mukaan ollut Sassinsaari.

Pörölän kylä kuuluu Vesilahden "Saarikuntaan",johon se lisäksi luetaan samalla suurella niemekkeellä olevat Kurkelan,Menkalan , Saarelan,Unalan ja Viljalan kylät.Saarikunta on Hämeen-Kokemäenjoen päävesistötiestä hieman sivussa Mantereenjärven rannoilla ja Vesilahden tunnettujen esihistoriallisten (rautakautisten) löytöpaikkojen kaakkoispuolella,mutta kauempänä.Sassinsaari on Mantereenjärveen lännestä laskevan Kurkelanjoen suun eteläpuolella .Seutu on yleensä alavaa järvien ympäröimää viljelysaukeata ,jossa metsänsaareke siellä toinen täällä virkistää maisemain ykältoikkoisuutta .Sassinsaari on muuten enää vain vesivuosina mantereesta erillään ja tavallisesti niemi .Sen korkein kohta on n. 8 m. yläp. Mantereenjärven .Kaikki rinteet ovat loivat ja viljellyt ,mutta päällystä on kivikkoisuuden vuoksi viljelemättä.Saaren matalat rannat ovat olleet viljelyskelvottomia yhtämittaa vaihtelevan vedenkorkeuden vuoksi,joka johtuu osittain Vanajaveden vastaavista muutoksista ,osittain Tammerkosken veden säännöstelystä.Syksyllä 1935 kuitenkin ryhdyttiin viljelemään saaren itäpuolen alarinnettäkin.

Kyntäessään täällä maanviljelijä Lauri Silvo löysi yllämainitut esineet maan pinnalle nousseina .Maan peittää täällä n. 10 cm. vahva turvekerros ja sen alla on heti kova savi .Kun löytökohdalta lähdettiin kaivamaan eri suuntiin, löytyi maanpinnalta lisää esineitä, mutta myös turvekerroksen ja savikerroksen välistä, viimeainitut ilmeisesti in situ, muutamia teräkaluja. Näin saadut 14 esinettä olivat (KM.10409, 9.9.1936):

10409:1, miekan ponsi ja siinä kahvaa
" :2-10 , miekan säilän kappaleita
" :11 , sirpin terän kappale
" :12, " (?)
" :13, "
" :14, " nastoineen

Kaikki esineet olivat kartan ruudussa I:3.

Kuten kartasta käy selville , olivat kaikki esineet melkein yhdessä kasassa. Työn kuluessa maassa ei havaittu mitään kulttuurikerrosta tai muuta kiinteän muinaisjäännöksen merkkiä. Näissä olosuhteissa on ainoa mahdollisuus se , että esineet ovat olleet alkuperäisessä paikassa , eivätkä muualta siihen vierineet ^{kuten on epäillä} tai siirtyneet. Mantereen järven korkeudesta eri aikoina ei ole tätä kirjoitettaessa tietoa, joten on epätietoista , ovatko esineet joutuneet veteen tai kuivalle maalle .

Sassinsaaren löytö on selvästi suljettu löytö, mikä tahallinen teko tai sattuma siihen liittyneekin. Sirppien kappaleilla on löytöä selvitettäessä varmaan merkitystä.

Keihäänkärki löytyi n. 20-30 m. edellisestä ryhmästä. Sen oli talossa palvelnut päiväläinen löytänyt ojaa kaivaessaan , mutta löytäjän nimeä tai olinpaikkaa talossa ei tiedetty. --Varmuuden vuoksi suoritettiin kaivauksia niiden kahdenojan pientareilla , joista jommastakummasta Lauri Silvo sanoi esineen varmasti tulleen esiin. Löytökorkeus oli hänen muistinsa mukaan vähän ylempi kuin hänen löytämänsä pääryhmän ^{löytö} korkeus. Lisälöytöjä täällä ei saatu ja muuten kaivettu alue oli aivan samanlaista maata kuin löytöjen pääosankin kohdalla. Käytännöllisesti katsoen ei liene todennäköistä, että keihäänkärki olisi siirtynyt näin kauas vaakasuorassa suunnassa (edellyttäen että se kuuluisi muiden löytöjen yhteyteen) jo ensi kynnyksellä. Myöskään ei kukaan ennen Lauri Silvoa liene ollut tietoinen löydöistä ja ~~pääryhmästä~~ ^{pääryhmästä} esineitä muualle . Mikään löytöseikka ei aseta keihäänkärkeä yhteyteen edellisen löytöryhmän kanssa. Keihäänkärki tosin sopinee miekkain ja muiden likellä olleiden esineiden käyttöaikaan

n. 1000-luvulle (?).

Helsingissä 19. 11. 1936

Auno Viinmaa

Viialan-Vesilahden
maantielle

Kuparin
talon

Silvo

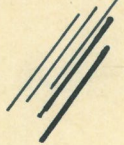
Mattilan pys.

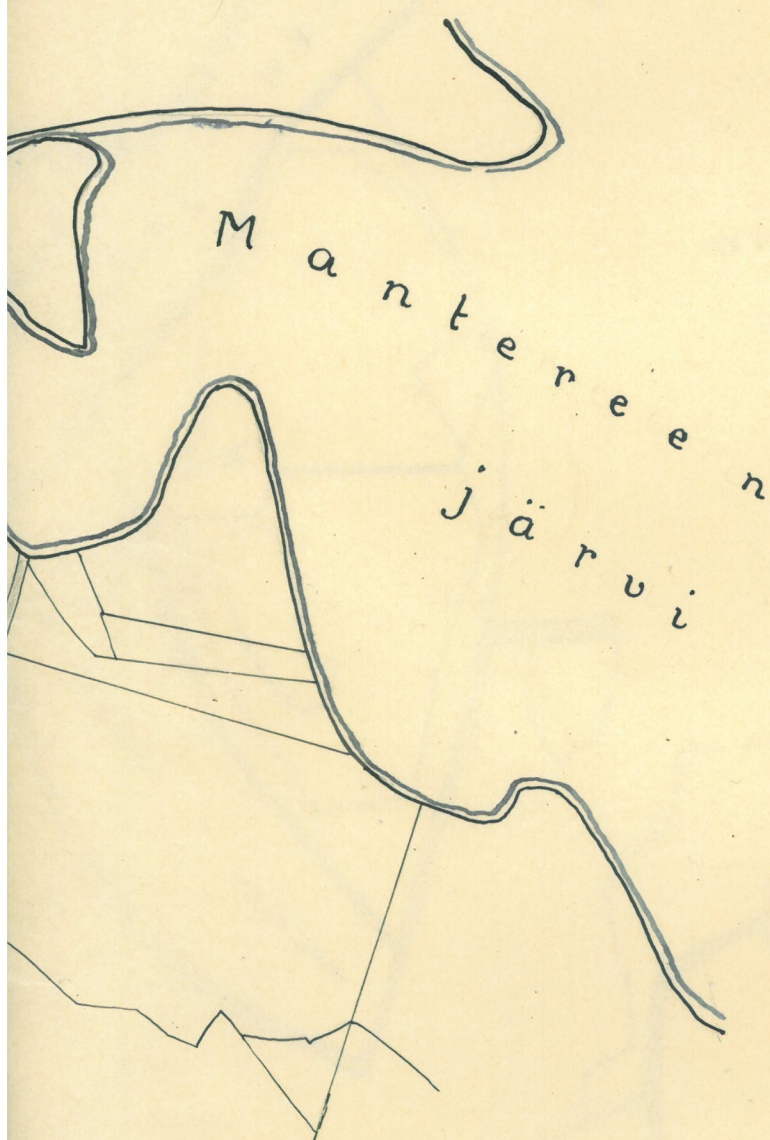
Kurkelan
joki

HALMEEN

HAKKILAN

1
2
3
4

Ote kartasta Ylimäen jakokunnan kaikista
tiluksista Vesilahden kunnassa Hämeen lääniä

Tilukset mitannut 1918-1921

nuor. maanmittausinsinööri

Hannes Kiehelä

kop. N. 13.8.36

100 50 0 100 200 300 400 m.

1:4000

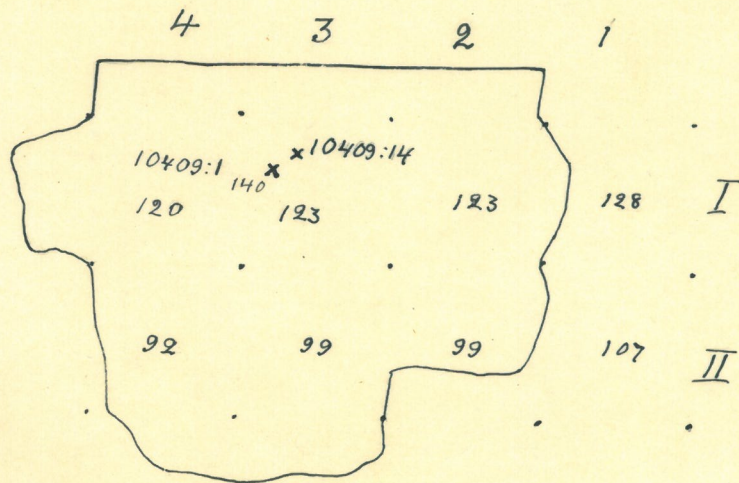
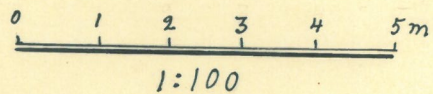
A: tältä paikalta on kaikki muut erineet paitsi kiehäänkärki
B: kiehäänkärjen löytöpaikka on jommankumman B:n kohdalla

Liite J. Vorionmaan Karv. Keitonukseen
numerot tarkoittavat raja pyykkien numerointia

Vesilahti, Pörölä
O. Silvo.
Sassinsaari

K. M. 10390, 10409.

J. V. 1936

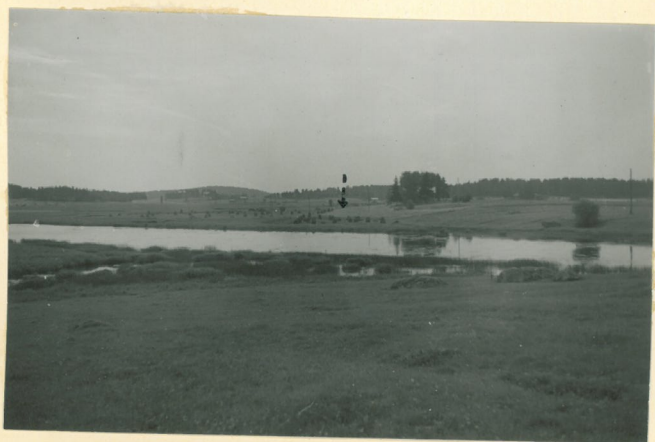
Vesilanti, Pörölä
Sassinsaari

10840
Löytöpaikka pohjoisesta, kuvan
keskellä Kurkelanjoen suu.

kuin yllä 10841

10842
Löytöpaikka luoesta, edessä
Kurkelanjoki.

Venlahti, Pörölä
Savinsaari

10843

Löytöpaikka etelästä pohjoiseen va-
lukuatuna

10844

Keikäänkärien löytöpaikka on
sonnankunnan kuvassa näky-
vän ojan (merkitty) varressa.
Päärhymän löytöpaikka kuvan
vasemmalla laidassa osittain
näkyvässä.

Löytöpaikka, josta ¹⁰⁸⁴⁵minut päät-
si Keikäänkärien, oli löydetty.